

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

บทบาทของภาคประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน

นางธัญยาพร พุทธรังค์

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เศกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษารั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของภาคประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษา วิเคราะห์และทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าไปมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และ 3) เพื่อหาผลสะท้อนถึงความคิดเห็นจากตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต่อบทบาทของภาคประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ/แนวทางที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นตัวแทนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นผู้เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่ทำการศึกษามากที่สุด ประกอบด้วยกลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และกลุ่มผู้แทนภาคประชาสังคม จำนวน 14 คน

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1) ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดลำปาง ประจำปี 2553-2556 พบว่าจังหวัดลำปางได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยพบว่าภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือบทบาทในทุกขั้นตอน แม้ว่าการเข้าไปมีบทบาทดังกล่าวจะเป็นไปในลักษณะการมีส่วนร่วมตามที่ภาครัฐชี้แนะ แต่ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในระยะยาวและขั้นต่อไป

2) การศึกษาในประเด็นของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเมื่อมีการนำมาปฏิบัติ พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการ

กระจายอำนาจในการตั้งงบประมาณจากหน่วยงานระดับกรมกระจายไปสู่จังหวัด ถือได้ว่าเป็นก้าวแรกที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจังหวัดลำปางได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แต่เมื่อพิจารณาจากแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่าการมีส่วนร่วมดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นไปโดยการชักนำจากภาครัฐ เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้การสรรหาผู้แทนจากภาคประชาชนเป็นไปในลักษณะที่ภาครัฐชี้แนะ ในบางครั้งจึงไม่อาจตอบสนองความต้องการที่มาจากระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง รวมถึงการที่ระบบราชการบริหารส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่ขาดความสอดคล้องกันส่งผลถึงการเข้ามามีบทบาทที่น้อยของภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ภาครัฐควรมีการทบทวนกฎหมาย/ระเบียบที่สามารถเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มากยิ่งขึ้น และสามารถสร้างการบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดกับแผนของชุมชน ตำบล อำเภอ อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และสามารถเชื่อมโยงระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกัน

3) ผลสะท้อนของความคิดเห็นของกลุ่มตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียส่วนเสีย คือ การที่ภาครัฐจะต้องมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและสิทธิของพลเมืองที่ตนพึงจะได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัด และเมื่อภาคประชาชนมีความเข้มแข็งจะต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าไปมีบทบาทให้มากกว่าที่เป็นอยู่

4) ปัญหา อุปสรรค ที่พบ คือ ภาคประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตน และไม่ค่อยที่จะให้ความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วม ระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่ยังขาดความสอดคล้องกัน การขาดการบูรณาการร่วมกันของแผนพัฒนาชุมชน ตำบล อำเภอ กับแผนพัฒนาจังหวัด และการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นไปในลักษณะภาพกว้างเกินไปทำให้ภาคประชาชนในระดับล่างไม่ได้เข้ามามีบทบาทอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะที่พบจากการศึกษา คือ ภาครัฐควรมีการสนับสนุนให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทและสะท้อนปัญหาและความต้องการของพื้นที่ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ภาคประชาชนเป็นอันดับแรก และสร้างกลไกที่สนับสนุนต่อการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนในพื้นที่ระดับล่างได้เข้ามามีส่วนร่วมผ่านกระบวนการจัดทำแผน ตั้งแต่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทุกระดับ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงและแก้ไขปัญหาของประชาชนในระดับพื้นที่ต่อไป

Independent Study Title The Role of the Civil Sector in Lampang's Provincial
Development Planning

Author Mrs. Tanyaporn Putthavong

Degree Master of Public Administration

Independent Study Advisor Associate Professor Seksin Sriwattananukulki

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) study and evaluate the role of the civil sector in Process of Lampang's Provincial Development Planning, 2) to study, evaluate and review the relevant laws with opportunity of participation by civil sector in developing plan and 3) to find stakeholders representative's opinion feedback of Provincial development plan toward the role of civil sector, problem, obstacle and appropriate suggestion/ways on Provincial Development Planning.

This qualitative research was studied through documents and used interviewing form to interview 14 representative of key informants who had most related to the study area consisted of government sector, local government administrators, private sector and social civil sectors.

The study found:

1) There was Lampang's Provincial Development Planning on year 2553-2556 following to the law. Civil Sector was taken part in every step though it was inducted by the government. However, it is considered a breakthrough with the participation of civil sector in the long run and through further step.

2) The study on issues of law related to the opportunity for the civil sector on the role of Provincial Development Plan to implement found that the constitution of the kingdom of Thailand B.E.2550 and other related laws can cause changes in the authority power from department level through provincial which could be considered that it was a first step that allowed civil sector to play their role in the Provincial Development Plan. Lampang Province has

implemented the steps required by law to the public to take part in the Provincial Development Plan. However, considering the theory in terms of participation of the people that was inducted by government. Because of the law requirement that the selection of representatives from civil sector was in a way that government directed, sometimes it could not meet the truly demanded from the people in local area. Also the regional and local administrative system lacks consistency had effected to the less role taken of local government. Therefore, the government should review law/regulations that can give the civil sector to have more opportunity for participative role in Provincial Development Plan and could create the concrete integration plan in the Provincial Development Plan in the community, sub-district and district. Moreover, it could be linked the regional administration system and local administration system consistently.

3) The feedback of stakeholder representative's opinion was the government should educate the knowledge and the understanding to the people in the area to have more role of participation in Provincial Development Plan as well as the cognition in the role and citizen rights that they should receive by the participation of Provincial Development Plan, then the civil sector would be stronger will to open their opportunity play their role for the Provincial Development Plan.

4) The problem and obstacle in this study found that the civil sector had lacked of the cognition and less involved in the role taken for the development plan. There was lacks of consensus between the regional administration system and local administration system. There was lack of integration of community, sub-district and district development plan. Nevertheless, there was much opened development plan that the civil sector could not get the chance to involve with the plan.

5) The suggestion/ways on Provincial Development Planning in this study found that the government should support to the public sector and social society playing their role and should more listen to their voices on the problems and needs than it be by focusing on to educate more knowledge and understanding to the people first and create the mechanism to support the opportunity for the public sector in the area at the bottom to village level, community level, sub-district level, district level and local administration to get involve through the process of development plan in all the level to crate the integration linkage of Provincial Development Plan that could respond to the true needs and could solve all problems for people in the local area.